

BLOC 1.- INTRODUCCIÓ

Amb aquest apartat no es pretén fer un estudi profund dels orígens i l'evolució del cinema; només veure algunes diferències entre productes de èpoques ben diferenciades que aportin, d'una manera senzilla i clara, la idea de que el cinema ha evolucionat notablement en quant a tècnica, llenguatge, mètode, estils, temàtiques...

1.1.- ACTIVITAT MOTIVADORA

Es tracta d'utilitzar una producció que parli d'algun aspecte del món cinema, de manera que ens pugui ser útil per indagar en la visió que els/les alumnes tenen del mitjà, les seves actituds i hàbits i les seves preferències.

Es proposa el visionat del curtmetratge "Mini cine Tupy", (*Sergio Bloch, Brasil 2002*). Un documental que ens mostra a un personatge que ha rescatat de les escombraries màquines i cadires per realitzar el seu somni: muntar un cinema .

Després del visionat comentem alguns dels aspectes que sobre el cinema mostra el curt:

- Característiques de la sala i de les màquines que es fan servir, comparar-lo amb la nostra situació
- Pel·lícules que es projecten
- Tipus de públic que acudeix al cinema
- Motivacions del Sr. Tupy i oferta que fa a la gent.
- Quines altres possibilitats d'esbarjo tindran aquests nens?
- La nostra situació fa X anys?

Fem una petita indagació sobre:

- Hàbits cinematogràfics
- Tipus de pel·lícules que veuen
- Coneixements que tenen de la història del cinema i la seva evolució
- Temes diversos com ara DVD, internet, pirateria, televisió.....

1.2.- UNA MICA D'HISTÒRIA

Oferim tres fragments de produccions de diferents èpoques i demanem als alumnes que els ordenin cronològicament plantejant sempre els arguments en els quals es basen per fer-ho.

Es proposen per a la seva ordenació fragments de:

- "Viatge a la lluna" *George Mèlies, França 1902.*
- "Frankenstein" *James Whale, Estats Units 1931.*
- "Apocalypse Now" *Francis Ford Coppola, Estats Units 1978.*

Una vegada ordenats els fragments es comenten els aspectes que els diferencien, com ha evolucionat el cinema fins avui i quines creuen ells/elles que són les característiques del cinema en l'actualitat.

Alguns aspectes que poden ser comparats entre els diferents fragments:

- Color i blanc i negre
- Temàtiques
- Tractament de la imatge
- Enquadraments i moviments.
- Diàlegs
- Actors i estils d'actuacions
- Recursos sonors
- Realitats que es mostren
- Etc...

1.3.- GÈNERES.-

Sense la intenció de ser un aprenentatge profund sobre els gèneres, es tracta d'identificar i diferenciar diferents tipologies de productes audiovisuals que s'englobaran dintre del concepte de gènere.

En el següent quadre es detallen els fragments que s'ofereixen i el gènere al qual volen fer referència:

FRAGMENT	GÈNERE
Cowboy de mediodía <i>Alberto Blanco, Catalunya 2006</i>	Western
El cuervo <i>Tinieblas González, Espanya 1999</i>	Terror
Matrix <i>Germans Wachowski, Estats Units 1999</i>	Ciència Ficció
Blade Runner <i>Ridley Scott, Estats Units 1982</i>	Thriller
Mujeres al borde de un ataque de nervios <i>Pedro Almodóvar, Espanya 1988</i>	Comèdia
De la mano <i>Fernando Lorza, Catalunya 2003</i>	Documental
El viaje de Chihiro <i>Hayao Miyazaki, Japó 2001</i>	Animació
Calle nueva <i>Sèrie TVE, 2007</i>	Sèrie TV
I si canto trist. Salvador <i>Manuel Hueriga, Catalunya 2006</i>	Video-clip / Trailer

Una vegada “identificats” podem fer un petit comentari sobre les característiques de cada fragment i buscar d’altres que no apareixen al quadre. Alguns aspectes que es poden identificar en cada gènere:

- Temàtiques
- Tipus de personatges
- Tipus de trames
- To general que predomina
- Resposta que es pretén de l’espectador (riure, tristor, emoció...)
- Relació amb la realitat i l’actualitat
- Il·luminació i colors
- Músiques i tractament del so

1.3.- A MENA DE CONCLUSIÓ.-

Visionem al curt “El petó” (“*Le baiser*” Stéfan Le Lay, França) una producció que barreja elements de cinema mut amb tècniques de cinema actual.

Després del visionat proposem als alumnes la identificació d’aquests aspectes propis de moments diferents de l’evolució del cinema:

- Color vs B/N
 - Diàlegs vs rètols
 - Actituds dels personatges
 - Trucs de càmera
 - Etc...
-
-

BLOC 2.- AMB ULLS DE CÀMERA

Amb aquest segon apartat es tracta de generar en l'alumne la necessitat de pensar en el pla com a element d'expressió. Interessa, més que la classificació i denominació de cada pla, la idea de que un pla és una frase, una unitat d'expressió amb sentit composta per una sèrie d'elements que s'han de tenir en compte a l'hora de fer una producció i voler transmetre una idea, un fet, una sensació.

2.1.- ACTIVITAT MOTIVADORA

Per tal d'introduir el concepte de pla, es tracta d'oferir alguna producció en la qual predomini algun pla concret. Els dos curtmetratges que s'ofereixen utilitzen un únic tipus que son fàcilment identificables i que doten a les històries d'una peculiar visió.

Visionat del curtmetratge "Quien mal anda, mal acaba" (*Carles Sans, Catalunya 1993*) una història sobre un adulteri i la posterior venjança narrada sense diàlegs, amb una càmera que mai puja del nivell de terra i que només ofereix plans de detall.

Després del visionat:

- Recuperar el contingut del curt i reconstruir la història
- Identificar el pla que s'utilitza i la posició de la càmera
- Comentar els efectes sonors que fa servir per descriure les accions
- Valorar la capacitat de la imatge per narrar històries sense necessitat de diàlegs

Visionat del curt "La lata", petita producció elaborada pels alumnes de l'Aula Oberta de l'IES Miramar el curs 2003-04 a partir de dues motivacions: utilitzar un únic tipus de pla i no fer servir diàlegs.

Després del visionat:

- Recuperar la història
- Identificar el pla utilitzat
- Valorar els resultats obtinguts

2.2.- DE LA FRASE A LA HISTORIA.

S'ofereixen una sèrie de frases que configuraran una petita història. Cada frase ha de ser traduïda en un pla determinat de manera que, al final de la producció, s'hagin utilitzat bona part dels plans possibles. El pla ha de ser fix, sense moviment de càmera.

Es pot encarregar cada frase/pla a un petit grup d'alumnes o bé fer-los col·laborativament entre tots, prenent les decisions en gran grup i distribuint les feines a l'hora d'enregistrar.

FRASES

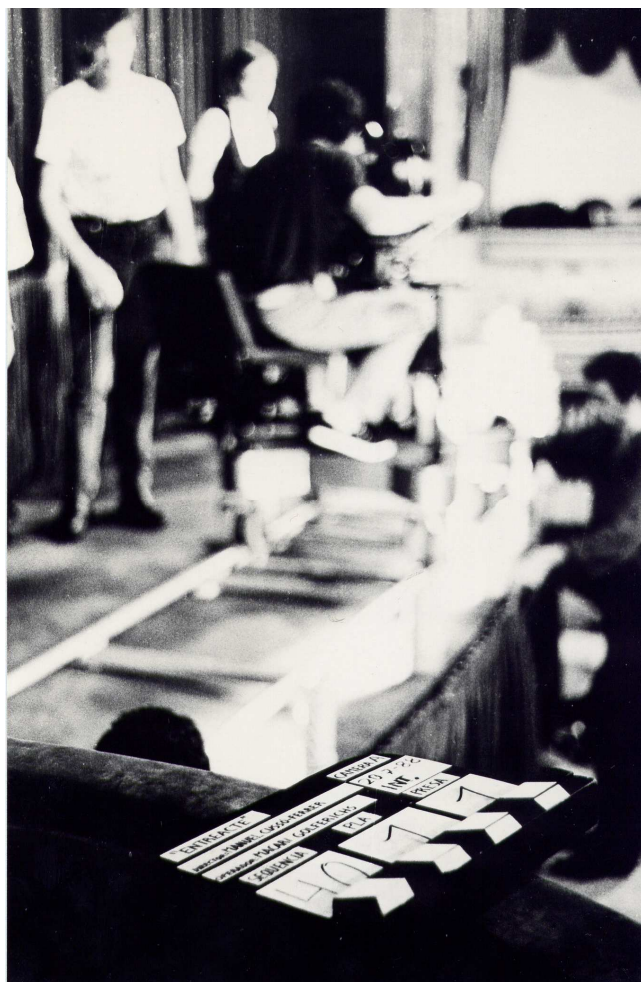
- 1.- El pati del centre està buit, només al fons es veu una figura que camina i creua l'enquadrament, està lluny i no identifiquem qui es
- 2.- El pany d'una porta, una mà entra en quadre, col·loca una clau i obra la porta
- 3.- Dintre de la classe hi ha un petit grup de persones (3-5) que xerren al voltant d'una taula
- 4.- Una de les persones de la taula es gira al sentir que algú entra, somriu.
- 5.- La persona que entra fa una ullada per tota la sala en busca d'una cadira, quan la localitza va cap a ella i l'agafa
- 6.- Amb la cadira a la mà arriba a la taula i seu amb els seus companys
- 7.- Una mà agafa un cubilet de parxís, llança un dau i comença la partida

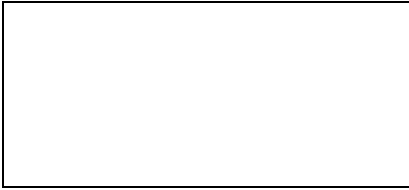

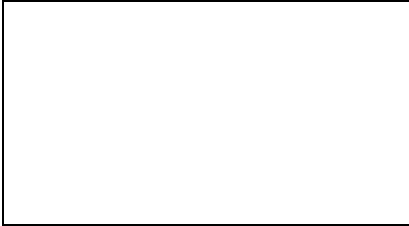

El procés a seguir podria ser:

- Llegir les frases i proposar, si cal, alguna variació.
- Determinar per a cada frase: espai a enregistrar, col·locació de la càmera, enquadrament més correcte i accions que es desenvoluparan
- Capturar una imatge fixa aproximadament igual al pla que realitzarem. Aquesta podrà servir posteriorment en un possible treball escrit.
- Realitzar una o varies preses cada pla
- Escollir la presa més adequada de cada pla i fer una petita edició sense cap tipus de transició, només per tall
- Una vegada editat, cercar una música que els alumnes considerin adient i sonoritzar la producció.
- Decidir un títol i els crèdits que l'acompanyaran i editar-los.
- Fer una valoració dels resultats

Una vegada feta la producció es pot comentar el nom que tindran els diferents plans i quina és la informació que ens aporta cadascú, així com les diferències que apreciem entre plans curts (Pla Detall) i els llargs (Pla General), especialment en quant a impacte visual, informació i capacitat de captació de l'interès.

Aprofitant les imatges fixes capturades durant l'exercici es pot demanar que elaborin un quadre similar al següent:

CONTINGUT IMATGE	FOTO	TIPUS DE PLA
1.- Pati i persona caminant		Gran Pla General
2.- Porta que s'obre		Pla Detall
3.- Grup al voltant d'una taula		Pla Conjunt
4.- Una persona es gira i somriu		Primer Pla
5.- Qui entra busca una cadira i l'agafa		Pla General
6.- Seu amb el grup		Pla Mig / Pla Sencer
7.- Comença la partida de parxís		Pla Detall /Pla Mig